

ICT, Privacy en Onderwijs

Stedelijk Gymnasium Nijmegen, 22 nov. 2017

Bart Jacobs — Digital Security, Radboud Universiteit
bart@cs.ru.nl
23 november 2017

Nog meer vragen vooraf

- (6) **Leerlingen** die een Facebook groep hebben van hun (mentor)klas?
 - Leerlingen die daarin uitwerkingen van opdrachten uitwisselen?
- (7) Een (commerciële) **uitgever** van digitale leermiddelen die leerlingen zelf laat inloggen en studieresultaten per leerling verzamelt?
- (8) Een **school** die de leerlingen- en cijfer-administratie uitbesteedt aan Google?
 - en als Google dit gratis doet — waardoor geld vrijvalt voor andere zinvolle dingen op school?

Vragen vooraf: wat is wel / niet acceptabel ??

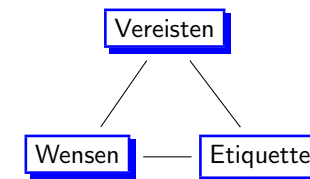
- (1) **Leerlingen** die Twitter/Facebook/Instagram/... posts plaatsen over wat er in de klas gebeurt?
- (2) **Ouders** die online berichten plaatsen uit een oudergesprek?
 - en: ouders die een oudergesprek willen opnemen?
- (3) **Leraren** die Facebook/Whatsapp/Email contact hebben met leerlingen?
 - en met ouders?
- (4) Een **leraar** die via Gmail/Hotmail met ouders over leerlingen communiceert?
 - of: cijfers van leerlingen opslaat in Dropbox?
- (5) Leraren die **huiswerkopdrachten** via Facebook/Whatsapp/Email versturen?

Achterliggende thema's

Vormt de school een eigen gesloten *context* ?

Welk gedrag moet waar geplaatst worden in de driehoek:

- ▶ **Vereisten/verboden** moet je vastleggen
- ▶ **Wensen** kun je ook opschrijven, als wensen
- ▶ **Etiquette** is typisch impliciet en komt vanuit mensen zelf

Breed perspectief

Follow the data!

- ▶ Traditioneel geldt “**follow the money**” wanneer je de machtsverhoudingen in de samenleving wil begrijpen

Uit: All
president's
men (1976)

- ▶ Tegenwoordig geldt: **follow the data!**

Hoofdregel

Een school dient informatie binnen de eigen kontekst houden

In het bijzonder: externe partijen moeten niet kunnen zien:

- ▶ hoe goed of slecht leerlingen het individueel doen
- ▶ fouten maken in een integraal onderdeel van het leerproces
- ▶ zulke fouten mogen **geen conseqwenties** hebben buiten de leeromgeving

Los van wettelijke eisen gaat het om:

zorgvuldigheid en professionaliteit

Over privacy (volgens Helen Nissenbaum)

- ▶ We leven op een natuurlijke manier in verschillende **konteksten**
 - thuis, werk, school, sport club, kerk, onder vrienden/familie . . .
- ▶ We houden op een vanzelfsprekende manier informatie in kontekst
 - wat we aan de dokter vertellen moet niet opduiken bij AH
- ▶ Verbreking van deze **kontekstuele integriteit** geeft een schok
 - zie boosheid over **ING** die betaalgegevens wilde verkopen, over **TomTom**-gegevens die bij de politie komen, of over **uitgevers** van digitale schoolboeken die testresultaten van alle kinderen zien
- ▶ Als je het zo beschrijft, hecht eigenlijk iedereen aan privacy
- ▶ De Google's and Facebook's van deze wereld willen dat we overal inloggen om ons te kunnen traceren
 - ze doorbreken daarmee konteksten en onze privacy intuïties
 - Mark Zuckerberg: “Having two identities for yourself is a lack of integrity” 😞😞😞

Externe partijen

Grote ICT-partijen (“the big Five”) hebben zich op het onderwijs gestort:

- ▶ Ze bieden **gratis** software aan voor allerlei onderwijstaken
- ▶ Zie **edu.google.com**, ihb. **Google Classroom**
 - “manage assignments and communicate with students”
 - “provide instant feedback and track a student's progress to improve performance”
 - “Classroom seamlessly integrates with other Google tools”
- ▶ Zie ook **apple.com/education**, en “iPad schools”
 - “We love helping educators do what they love”
- ▶ Verwarrend: dit zijn **private** partijen die de taal van de **publieke** wereld ge/mis-bruiken
 - ondertussen gaat het hen gewoon om de **gegevens**
 - gebruik van dit soort software **ondermijnt** de schoolkontekst

Grote ICT/Privacy issues voor scholen

(1) Sociale media

- Stel vooral duidelijke regels op over: vereist/gewenst/etiquette

(2) ICT-infrastructuur

- Zelf doen, of **outsourcen**: gratis of tegenbetaling
- Betaalde outsourcing vereist verwerkingsovereenkomsten
- Gratis outsourcing (aan big-5) is bloedlink en mogelijk onrechtmatig, zonder toestemming van iedereen
- Gezamenlijke, nationale infrastructuur kan helpen

(3) Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)

- Lastig maar zeer belangrijk onderwerp; niet geschikt voor hier

Dit alles is behoorlijk lastig voor scholen

Eigen conclusie / mening

▶ Een school dient:

- Voldoende te investeren in kennis & ICT om strategische zaken zoveel mogelijk zelf in eigen hand (context) te kunnen houden
- eigen ICT-infrastructuur voldoende “goed”, “prettig” en betrouwbaar te maken — om mensen middelen te bieden
- met andere scholen een nationale infrastructuur op te zetten — denk aan Surfnet, voor Surfdrive, ipv. Dropbox

▶ Medewerkers en leerlingen dienen:

- vanuit **zorgvuldigheid** en **professionaliteit** digitale gegevens te beschermen, niet alleen van zichzelf maar (vooral) ook van anderen
- voldoende bewust en bekwaam te zijn

▶ Gezamenlijk dient men:

- een redelijke consensus te bereiken over wat **mag & moet** en over wat grijze gebieden zijn; dit is een continue proces.

